

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI
KOMISIONI PËR SIGURINË KOMBËTARE

Tiranë më 23.06.2025
Dokument parlamentar

RAPORT
PËR PROJEKTLIGJIN
“PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË KOMBËTARE KUNDËR NDËRHRYJEVE TË
HUAJA DHE DEZINFORMIMIN, 2025-2030”

- **Hyrje**

Komisioni për Sigurinë Kombëtare, bazuar në nenet 32-36 të Rregullores së Kuvendit, në mbledhjen e datës 23.06.2025, në cilësinë e komisionit për dhënie mendimi, mori në shqyrtim projektligjin “*Për miratimin e Strategjisë Kombëtare Kundër Ndërhryjeve të Huaja dhe Dezinformimin, 2025-2030*”.

Për të prezantuar projektligjin në komision ishte i pranishëm Kryetari i Komisionit të Posaçëm Parlamentar “*Për të koordinuar dhe mbikëqyrur të gjitha veprimet institucionale për të luftuar dezinformimin dhe format e tjera të ndërhryjes së huaj në proceset demokratike të vendit*” z. Erion Braçe.

Relator nga ana e komisionit për shqyrtimin e këtij projektligji u caktua deputeti z.Bardhyl Kollçaku.

- **Baza kushtetuese e projektligjit**

Ky projektligj është hartuar në mbështetje të neneve 81 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës.

Projektligji shoqërohet me relacionin përkatës sipas nenit 68 të Rregullores së Kuvendit.

- **Vlerësimi i shkallës së përafrimit me Acquis e Bashkimit Evropian**

Ky projektakt nuk synon përafrimin me acquis të BE-së.

- **Konsultimi publik**

Projektligji është hedhur në platformën e Kuvendit për Konsultimin Publik.
Konsultimi publik filloi më datë 13.02.2025 dhe zgjati deri më datë 28.02.2025.

Komentet e ardhura do të vlerësohen nga komisioni i posaçëm

- **Qëllimi dhe risitë e projektligjit**

Qëllimi i projektligjit është miratimi i dokumentit të Strategjisë Kombëtare Kundër Ndërhyrjeve të Huaja dhe Dezinformimit 2025-2030 , që përfaqëson tërësinë e mjeteve dhe instrumenteve që sigurojnë mbrojtjen e qytetarëve, të shoqërisë dhe të shtetit shqiptar nga ndërhyrjet e huaja keqdashëse, përfshirë dezinformimin.

Ajo ka objektiv përballimin e sfidave të mundshme në të tashmen dhe të ardhmen, duke marrë në konsideratë mjedisin gjeostrategjik. Qëndrueshmëria nënkupton aftësinë e shtetit dhe shoqërisë për të përballuar ndërhyrjet e huaja sporadike, të vazhdueshme dhe intensive për të mënjeluar/minimizuar ndikimin negativ dhe për të rivendosur funksionalitetin e plotë në rast dëmtimi.

Tipari themelor i Strategjisë kundër Ndërhyrjeve të Huaja dhe Dezinformimit është respektimi i shtetit të së drejtës. Kjo strategji mbështetet në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë dhe legjislacionin shqiptar. Ajo respekton marrëveshjet, traktatet e konventat ndërkombëtare në të cilat Republika e Shqipërisë është palë, duke synuar përafrimin dhe përputhshmërinë me standardet europiane dhe euroatlantike.

- **Përmbajtja e projektaktit**

Strategjia Kombëtare kundër Ndërhyrjeve të Huaja dhe Dezinformimit është dokument me karakter kombëtar, që mbështetet në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë e që pasqyron zhvillimet strategjike të politikave shtetërore për sigurinë e qytetarëve, të shoqërisë dhe të shtetit demokratik shqiptar, në përballje me ndërhyrjet e huaja keqdashëse, përfshirë dezinformimin.

Strategjia synon garantimin e mbrojtjes së interesave kombëtar, përmes një qasje të koordinuar dhe efektive për të përballuar sfidat e ndërhyrjeve të huaja keqdashëse, përfshirë dezinformimin, në ruajtje të stabilitetit dhe integritetit të proceseve demokratike të vendit.

Dezinformimi, manipulimi i informacionit dhe ndërhyrjet e huaja keqdashëse në proceset demokratike paraqesin kërcënime hibride, të cilat kanë marrë përmasa globale gjatë dekadës së fundit, duke minuar besimin në institucionet themelore të shtetit dhe funksionimin e shëndetshëm të shoqërisë demokratike.

Sfera e informacionit digjital është shndërruar në një hapësirë publike të rëndësishme për diskutim dhe shkëmbim idesh, por po ashtu ka evoluar në një arenë rivalitetesh gjeostrategjike dhe konkurrencash mes aktorëve shtetërorë dhe korporativë, që po përdorin teknologjitë për të manipuluar opinionin publik dhe për të minuar demokracinë.

Kjo dinamikë e rrit presionin mbi mjedisin e informacionit të hapur, duke bërë të domosdoshëm angazhimin për mbrojtjen e vlerave universale, si të drejtat e njeriut dhe liria e shprehjes në raport me sigurinë publike, në këtë hapësirë digjitale.

Për Shqipërinë, kjo çështje është veçanërisht e mprehtë, duke pasur parasysh interesin kombëtar, kontekstin e procesit të integritetit europian dhe përpjekjet për forcimin e institucioneve demokratike në vend. Si shoqëri, nevojitet të ndërtojmë një front të fuqishëm mbrojtës, për të siguruar mundësinë që shtetasit shqiptarë të informohen nga burime të besueshme dhe të krijojnë gjykim të pavarur dhe të bazuara në fakte.

Strategjia kundër Ndërhyrjeve të Huaja dhe Dezinformimit është një strategji aktive veprimi, e cila përcakton jo vetëm interesat, objektivat dhe prioritetet e vendit, mekanizmat dhe masat kryesore për realizimin e tyre, por edhe ngritjen e një strukturë të dedikuar, në funksion të përballjes e adresimit të sfidave të ndërhyrjeve të huaja, përfshirë dezinformimin.

Synimi është mbrojtja dhe garantimi i interesave kombëtare dhe atyre strategjik, përmes forcimit të kapaciteteve institucionale, rritjes së vigjilencës dhe përgjigjes energjike ndaj ndërhyrjeve të huaja keqdashëse në procese demokratike, infrastrukturë kritike dhe ekonomi. Struktura e dedikuar do të ketë përgjegjësi për identifikimin, analizimin, mbikëqyrjen dhe koordinimin e veprimtarive të lidhura me FIMI-n në agjenci dhe institucione të ndryshme publike.

Rolet, detyrat dhe kanalet e komunikimit për secilin aktor: institucione publike, akademi, shoqëri civile, media dhe sektorin privat, duhet të përcaktohen qartë në aktet ligjore e nënligjore, në zbatim të kësaj strategjie, me synim sigurimin e një platforme të përbashkët për shkëmbimin e burimeve, inteligjencës, ekspertizës dhe të dhënave mbi rastet dhe kërcënimet e FIMI-së.

Republika e Shqipërisë do të hartojë një kornizë të përbashkët, bazuar në evidenca dhe në vlerësim risku, që mundëson identifikimin, analizimin dhe përgjigjen ndaj FIMI-t në mënyrë sistematike, të koordinuar dhe të vazhdueshme. Korniza duhet të optimizojë krijimin, shkëmbimin dhe aktivizimin e njohurive, duke u mbështetur në standarde me burime të hapura dhe bashkëpunuese, si dhe duke siguruar transparencë dhe efikasitet në menaxhimin e të dhënave.

Republika e Shqipërisë për të mundësuar përgjigje më të shpejtë e më efektive do të përdorë modele analitike për të vlerësuar sa shpejt mund të përhapet një narrativë manipuluese dhe ndikimin e saj.

Republika e Shqipërisë përcakton si qëllime strategjike ndaj ndërhyrjeve të huaja keqdashëse, pacënueshmërinë e shoqërisë, shtetit, infrastrukturës kritike, ekonomisë si dhe qasjen sistemike dhe gjithëpërfshirëse për reagim efektiv dhe të menjëhershëm. 16 Ruajtja e stabilitetit dhe sigurisë ndaj sfidave të ndërhyrjeve të huaja keqdashëse do të arrihet nëpërmjet zhvillimit të mëtejshëm të kuadrit legjislativ specifik, zbatimit rigoroz të tij dhe monitorimit periodik.

Garantimi afatgjatë i interesave kombëtarë kërkon përafrimin e legjislacionit në këto fusha në përputhje me Acquis e Bashkimit Evropian. Përdorimi bashkëkohor i informacionit në mbështetje të sigurisë kombëtare është thelbësor.

Sigurimi i shpejtë dhe i saktë i informacionit është i lidhur pazgjidhshmërisht me vendimmarrjen e duhur dhe veprimet e shpejta për neutralizimin e pasojave që mund të dëmtojnë sigurinë kombëtare. Strategjia e vlerëson informacionin si një faktor shumë të rëndësishëm për forcimin e sigurisë kombëtare, duke respektuar njëkohësisht mbrojtjen e të drejtave dhe lirive kushtetuese të qytetarëve, si dhe lirinë e mediave. Ruajtja e sigurisë kombëtare kërkon më së pari ndalimin e përdorimit të informacionit për qëllime manipulimi të ndërgjegjes publike.

Republika e Shqipërisë duke njohur dhe vlerësuar si angazhim të kryer, transparencën financiare dhe të marrëdhënieve të pronësisë së mediave audiovizive, në referim të rekomandimeve të lëna në Progres-Raportet e Komisionit Evropian , do të garantojë të njëjtën transparencë financiare dhe marrëdhënieve të pronësisë për median online që ushtron veprimtari në territorin shqiptar.

Ky angazhim do të kryhet në linjë me standardet e lirisë së shprehjes së Këshillit të Evropës dhe standardet e Bashkimit Evropian, sipas Aktit Evropian për Lirinë e Medias, Aktit për Shërbimet Digjitale, Aktit për Tregun Digjital. Republika e Shqipërisë angazhohet të forcojë mbikëqyrjen parlamentare për ndërhyrjen e huaj, përfshirë dezinformimin, duke rritur kapacitetet institucionale dhe ekspertizën për identifikimin, analizimin dhe adresimin e këtyre kërcënimeve.

Objektivat strategjikë:

Objektivi I: Ngritje dhe konsolidim i kapaciteteve institucionale për të parandaluar, zbuluar dhe analizuar ndërhyrjet e huaja në fushatat zgjedhore

- ⇒ Përforsimi i mbrojtjes ligjore dhe mekanizmave të monitorimit për proceset zgjedhore
- ⇒ Rritja e transparencës dhe krijimi i mekanizmave për mbikëqyrjen e financimeve politike.
- ⇒ Forcimi i përgjegjësisë dhe koordinimi ndërmjet aktorëve publikë dhe privatë për parandalimin e ndërhyrjeve të huaja.

Objektivi II: Mbrojtja e sigurisë kombëtare nga ndërhyrjet e huaja keqdashëse.

Objektivi III: Mbrojtja e ekonomisë kombëtare dhe sektorëve të tjerë kritik.

- ⇒ Përforsimi i kuadrit ligjor dhe praktikës për mbrojtjen nga ndërhyrjet e huaja në investime strategjike dhe infrastrukturë kritike.

⇒ Adresimi i kërcënimeve ndaj sektorëve strategjikë dhe sistemit financiar të ekonomisë.

Objektivi IV: Mbrojtja dhe forcimi i lirisë së shprehjes, lirisë së medias, si dhe rritja e ndërgjegjësimit dhe angazhimit publik kundër dezinformimit

- ⇒ Zhvillimi i kapaciteteve të organizatave të shoqërisë civile dhe mediave të pavarura për të luftuar dezinformimin.
- ⇒ Mbështetja e gazetarisë investigative dhe kërkimit të pavarur të fakteve në luftën kundër dezinformimit.
- ⇒ Promovimi i informacionit të besueshëm, rritja e ndërgjegjësimit e edukimit mediatik, si dhe fuqizimi i aftësive digjitale të qytetarëve, me qëllim forcimin e rezistencës shoqërore ndaj dezinformimit.

- **Diksutime në komision**

Gjatë prezantimit në komision z.Braçe tha se Strategjia është produkt i Komisionit të Posaçëm Parlamentar *“Për të koordinuar dhe mbikëqyrur të gjitha veprimet institucionale për të luftuar dezinformimin dhe format e tjera të ndërhyrjes së huaj në proceset demokratike të vendit”* dhe synon garantimin e mbrojtjes së interesave kombëtar, përmes një qasje të koordinuar dhe efektive për të përballuar sfidat e ndërhyrjeve të huaja keqdashëse, përfshirë dezinformimin, në ruajtje të stabilitetit dhe integritetit të proceseve demokratike të vendit.

Z.Braçe bëri një pasqyrim të përmbledhur të strategjisë, si më poshtë :

Objektivat kryesore të Komisionit përfshijnë: Rishikimin e kuadrit ligjor dhe praktikës për ndalimin e ndërhyrjeve të huaja në proceset demokratike dhe ato zgjedhore; Forcimin e kuadrit ligjor dhe masa institucionale në mbrojtjen e sigurisë kombëtare nga ndërhyrjet e huaja keqdashëse; Rishikimin e kuadrit ligjor dhe praktikës për ndalimin e ndërhyrjeve të huaja në ekonomi dhe sektorë të tjerë kritik dhe Mbrojtjen dhe promovimin e lirisë së shprehjes, lirisë së medias dhe pluralizmin online dhe offline, aksesit në informacion, rritjen e ndërgjegjësimit publik dhe nxitjen e debatit publik rreth angazhimit kundër dezinformimit.

Strategjia Kombëtare Kundër Ndërhyrjeve të Huaja dhe Dezinformimin është dokument me karakter kombëtar, që mbështetet në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë e që pasqyron zhvillimet strategjike të politikave shtetërore për sigurinë e qytetarëve, të shoqërisë dhe të shtetit demokratik shqiptar, në përballje me ndërhyrjet e huaja keqdashëse, përfshirë dezinformimin.

Dezinformimi, manipulimi i informacionit dhe ndërhyrjet e huaja keqdashëse në proceset demokratike paraqesin kërcënime hibride, të cilat kanë marrë përmasa globale gjatë dekadës së fundit, duke minuar besimin në institucionet themelore të shtetit dhe funksionimin e shëndetshëm të shoqërisë demokratike.

Sfera e informacionit digjital është shndërruar në një hapësirë publike të rëndësishme për diskutim dhe shkëmbim idesh, por po ashtu ka evoluar në një arenë rivalitetesh gjeostrategjike dhe konkurrencash mes aktorëve shtetërorë dhe korporativë, që po përdorin teknologjitë për të manipuluar opinionin publik dhe për të minuar demokracinë. Kjo dinamikë e rrit presionin mbi mjedisin e informacionit të hapur, duke bërë të domosdoshëm angazhimin për mbrojtjen e vlerave universale, si të drejtat e njeriut dhe liria e shprehjes në raport me sigurinë publike, në këtë hapësirë digjitale.

Për Shqipërinë, kjo çështje është veçanërisht e mprehtë, duke pasur parasysh interesin kombëtar, kontekstin e procesit të integritetit evropian dhe përpjekjet për forcimin e institucioneve demokratike në vend. Si shoqëri, nevojitet të ndërtojmë një front të fuqishëm mbrojtës, për të siguruar mundësinë që shtetasit shqiptarë të informohen nga burime të besueshme dhe të krijojnë gjykim të pavarur dhe të bazuara në fakte. Ky angazhim i përbashkët duhet të jetë i koordinuar dhe i qëndrueshëm, duke ofruar mundësinë për forcimin e vlerave demokratike dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut, si dhe të lirisë së shprehjes

Një tjetër fenomen i evidentuar është pamundësia e medias për të ofruar gazetari profesionale e të pavarur. Mediat shpesh publikojnë deklarata nga subjekte politike pa i verifikuar ato, duke kontribuar kështu në rritjen e ndasive sociale e duke lehtësuar krijimin e një mjedisi shoqëror të ndikueshëm nga aktorët e huaj keqdashës. Mungesa e transparencës, profesionalizmit, verifikimit të fakteve dhe vetëcensura frenon zhvillimin e një mjedisi mediatik të qëndrueshëm dhe të besueshëm

Shqipëria do të vijojë bashkëpunimin me strukturat e dedikuara të NATO-s dhe BE-së për mbrojtjen ndaj FIMI-t dhe sulmeve kibernetike, përmes shkëmbimit të informacionit, trajnimeve dhe zhvillimit të infrastrukturës teknologjike për zbulimin dhe kundërshtimin e kërcënimeve hibride. Përballë kërcënimeve të tilla, Shqipëria duhet të investojë në mënyrë domethënëse në përmirësimin e mbrojtjes kombëtare, të infrastrukturës kritike dhe zhvillimin ekonomik të qëndrueshëm, si detyrim ndaj shtetasve të saj dhe partnerëve strategjik.

Parandalimi i ndërhyrjeve të huaja është thelbësor për mbrojtjen e integritetit kombëtar dhe demokratik. Shqipëria, pavarësisht mbrojtjes së siguruar nga angazhimet e saj ndërkombëtare, mbetet e ekspozuar ndaj ndikimeve të huaja për shkak të boshllëqeve në kuptimin e këtij fenomeni. Për shkak të vendndodhjes strategjike dhe rëndësisë në tregtinë dhe sigurinë evropiane, Ballkani Perëndimor është shndërruar në një fushëbetejë moderne të rëndësishme në konkurrencën për pushtet global, ku aktorë të ndryshëm synojnë të avancojnë interesat e tyre përmes mekanizmave si financimi politik, ndikimi në informacion dhe investimet strategjike, të cilat krijojnë varësi ekonomike dhe politike .

Në përfundim z.Braçe theskoi se angazhimi për një mjedis informacioni të hapur, transparent, profesional dhe të besueshëm, është më i domosdoshëm se kurrë. Ky angazhim duhet të vijë përmes

një bashkëpunimi të ngushtë mes institucioneve shtetërore, shoqërisë civile, mediave dhe aktorëve ndërkombëtarë, për të garantuar që Shqipëria të jetë e fortë në këto sfida duke siguruar një të ardhme të qëndrueshme dhe demokratike.

Në përfundim të diskutimeve, Kryetari i komisionit Z.Naço, nisur për nga rëndësia që ky projektligj ka për sigurinë kombëtare të Republikës së Shqipërisë, i ftoi anëtarët ta miratojnë atë.

- **Efektet financiare**

Miratimi i këtij projektligji nuk sjell detyrime financiare për Republikën e Shqipërisë.

- **Përfundime**

Komisioni për Sigurinë Kombëtare, pasi e shqyrtoi projektligjin në parim, nen për nen dhe në tërësi, me votat e të gjithë anëtarëve të pranishëm në mbledhje e miratoi atë, duke vlerësuar se:

Në aspektin ligjor, projektligji i propozuar është në përputhje me Kushtetutën dhe legjislacionin në fuqi.

Në aspektin procedural, projektligji është paraqitur në përputhje me Rregulloren e Kuvendit.

RELATOR

BARDHYL KOLLÇAKU

KRYETAR

NASIP NAÇO